

Papieren winst belasten in box 3: wetenschap denkt er verschillend over

Als politici er niet uitkomen, kunnen ze altijd nog te rade gaan bij de wetenschap. Maar dan helpt het niet als de wetenschappelijke opvattingen recht tegenover elkaar staan.

Dat is precies wat er woensdag gebeurde in een hoorzitting die de Tweede Kamer hield over hoe box 3, de belasting op sparen en beleggen, er in de toekomst moet uitzien. Dat dient in ieder geval een heffing te zijn op basis van werkelijk behaalde in plaats van veronderstelde rendementen, zoals nu nog het geval is. Tot zover waren hoogleraar fiscale economie Peter Kavelaars en universitair hoofddocent economie Aart Gerritsen het eens. De Tweede Kamer dringt daar overigens ook al tien jaar op aan.

De academische opvattingen lopen vervolgens uiteen. Kavelaars wil naast rente, dividend en huurinkomsten waardeinstijgingen belasten die bij de verkoop van aandelen of vastgoed worden gerealiseerd. Box 3 is een inkomstenbelasting en fiscaal-juridisch is er pas sprake van inkomen als er geld op de bank staat, aldus de hoogleraar, die pleit voor een vermogenswinstbelasting.

Gerritsen daarentegen, stelt dat vanuit economisch oogpunt ook niet-gerealiseerde waardeinstijgingen de draagkracht van de bezitter vergroten. Die dienen daarom te worden belast. Hieruit volgt een vermogensaanwasbelasting, zoals die ook is voorgesteld in het concept-wetvoorstel waarover de Raad van State uitgesproken negatief heeft geadviseerd. Net als in dit voorstel kan de hoofddocent een uitzondering billijken voor vastgoed en niet-beursgenoteerde aandelen, omdat de waardeontwikkeling hiervan moeilijk is vast te stellen.

Vermogenswinst- of aanwasbelasting, uit die twee smaken moesten de politici toch al kiezen. De vraag is sowieso of die zich veel aantrekken van wetenschap. Want daarover waren beide academici het roerend eens: in de geschiedenis van box 3 heeft de politiek wetenschappelijke raadgevingen stelselmatig in de wind geslagen.